

Mevrouw de voorzitter,

Dit is een ongebruikelijk debat.

Over een belangrijk statement van mijn partijleider.

Een noodzakelijk statement over zorgen die breed leven in de samenleving.

Zorg over een politiek en een overheid,
die de samenleving dreigen te verliezen.

De zorg over een land onder hoogspanning.

Waar steeds meer gezinnen door de enorme prijsstijgingen hun rekeningen
niet meer kunnen betalen.

Waar de stikstof- en asielcrisis de verhoudingen tussen Den Haag en de regio
onder grote druk zetten.

Waar medebestuurders lokaal en provinciaal, van links tot rechts, de noodklok
luiden.

Van Limburg tot Friesland hangen vlaggen op zijn kop,
als een noodkreet van een samenleving zonder perspectief.

Dat is de zorg die Wopke Hoekstra heeft verwoord.

De impasse die we moeten doorbreken.

En van dat pad zijn mijn fractie en mijn partij niet af te brengen.

We moeten bakens verzetten.

Een politicus moet altijd voor de troepen uit durven lopen,

om de weg vooruit te wijzen,

maar wie voor de troepen uitloopt,

moet op tijd achteromkijken

om zeker te weten dat de mensen nog wel kunnen volgen.

Mevrouw de voorzitter,

De politiek heeft een grote verantwoordelijkheid voor
de noodzakelijke transitie.

Voor het klimaat, de arbeidsmarkt, het migratie- en integratiebeleid en ook het
natuurherstel.

Daar staan wij voor.

Maar dit kan alleen slagen,

als we die met de samenleving vormgeven.

In het stikstofdebat staan we voor een grote opgave om kwetsbare natuur in ons land te herstellen.

Maar die opgave kan niet zonder een perspectief voor een vitaal platteland en een gezonde toekomst voor de landbouw.

Zonder de boeren en de provincies als bondgenoten komt geen enkele gebiedsvisie van de grond.

Met de hakken in het zand, zetten we geen stap vooruit.

We moeten af van het technocratische top-down argument dat er maar één dwingende route is.

Dat is ook de impasse die we moeten doorbreken.

Het jaar 2030 is daarbij voor ons niet heilig.

Op veel plekken zal dit haalbaar zijn, maar als op sommige plekken wat meer tijd nodig is dan moet dat bespreekbaar zijn.

Onze inzet is niet het stoppen van de transitie, maar om die weer op de rails te krijgen.

Daarom vroeg ik in het vorige debat om een bemiddelaar.

Dat werd Johan Remkes,

die ook van de premier de ruimte kreeg

om “zonder taboes” het gesprek tussen het kabinet en de boeren op gang te brengen.

Die gesprekken moeten doorgaan.

Want hoe sneller de impasse doorbroken wordt, hoe sneller gestart wordt met daadwerkelijke stikstofreductie.

Remkes komt komende weken naar buiten met zijn conclusies.

Dat is het moment waarop wij als CDA-fractie ons oordeel zullen vellen of het gelukt is om tot een herstart te komen.

Want ik herhaal, dat is het pad waar mijn fractie niet van af te brengen is.

Mevrouw de voorzitter,

We spreken vandaag ook over de koopkracht.

De cijfers van het CPB zijn even uitzonderlijk als zorgelijk.

Als mensen niet meer rond kunnen komen, moeten we hen te hulp schieten.

Als meer kinderen in armoede opgroeien, mogen we niet wegkijken.

Mijn fractie zet in op een omvangrijk pakket maatregelen om zo gericht mogelijk de lage en middeninkomens te hulp te schieten. Juist in tijd van hoge nood moeten we als samenleving solidair zijn.

We vragen ook van werkgevers een belangrijke bijdrage via loonstijging. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. Dat zal onze inzet zijn bij de begrotingsbesprekingen.